

اقتصاد دریا

کشورهای خلیج فارس

بخش اول

کویت در خلیج فارس

دکتر همایون الهی - کویت از کوت مشتق شده که لغتی هندی است که در زبان اعراب مجلی وارد شده و معنای آن قلعه است. بنابراین کویت به زبان اعراب بومى، یعنی قلعه کوچک. وسعت کویت حدود ۱۷۸۱۷ کیلومتر مربع است. جمعیت کویت براساس سرشماری سال ۱۳۴۴ (۱۹۶۵) برابر ۴۶۷/۳۳۹ نفر بوده (۲۲۰/۰۰۰ نفر کویتی و ۲۴۸/۰۰۰ نفر خارجی) و طبق آمار سال ۱۳۵۹ (۱۹۸۰) بالغ بر ۱/۳۵۵/۸۷۲ نفر و طبق سرشمای تیرماه ۱۳۶۵ (ژوئیه ۱۹۸۶) برابر ۱/۸۷۱/۰۰۰ نفر بود. این جمعیت در سال ۱۳۷۹ (۲۰۰۰) به ۲ میلیون نفر و در سال ۱۳۸۲ به ۲/۱۸۳/۱۶۱ نفر رسید. ۸۵ درصد این جمعیت مسلمان می باشند، ۱۵ درصد مسیحی، هند و پارسی و غیره هستند.

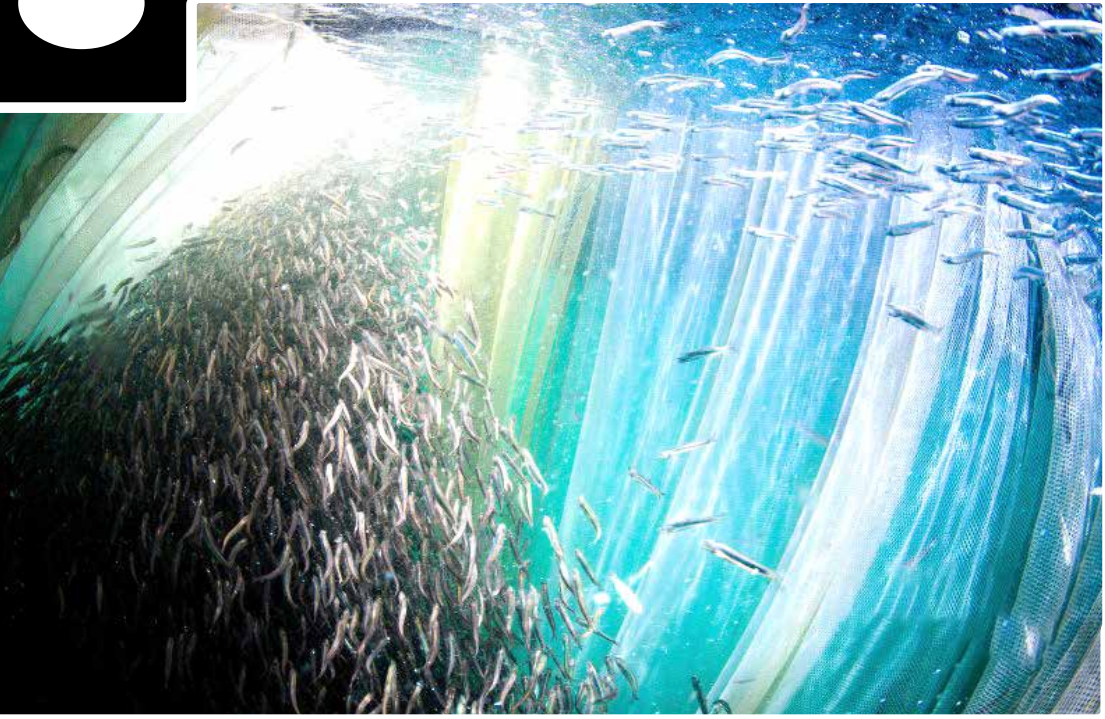
صعت در کویت ۱۰ درصد از تولید ناخالص ملی را تشکیل می دهد که بیشتر از صنایع پائین دستی نفت مانند تصفیه مواد پتروشیمی حاصل می شود. در سال ۱۳۷۴ (۱۹۹۵) صادرات کویت بیشتر از ۵۵ درصد تولید ناخالص ملی را تشکیل می داد (این سهم در عربستان ۳۴ درصد، قطر ۴۵ درصد و امارات متحده عربی ۶۳ درصد است). سهم بخش نفت در تولید ناخالص ملی ۵۰ درصد (۱۹۹۴) (امارات ۳۴ درصد، عمان ۳۷ درصد، عربستان ۴۰ درصد بود) که این نسبت در سال ۱۳۸۳ (۲۰۰۴) به ترتیب به ۵۳ درصد، ۳۰ درصد و ۹۸ درصد رسید.

کویت در همسایگی کشورهای عراق در شمال و غرب و عربستان در جنوب واقع شده است. پایتخت آن کویت نام دارد که بزرگترین شهر این کشور است. کویت در سال ۱۳۴۰ (۱۹۶۱) به عنوان اولین شیخ نشین تحت الحمایه انگلستان در خلیج فارس به استقلال دست یافت.

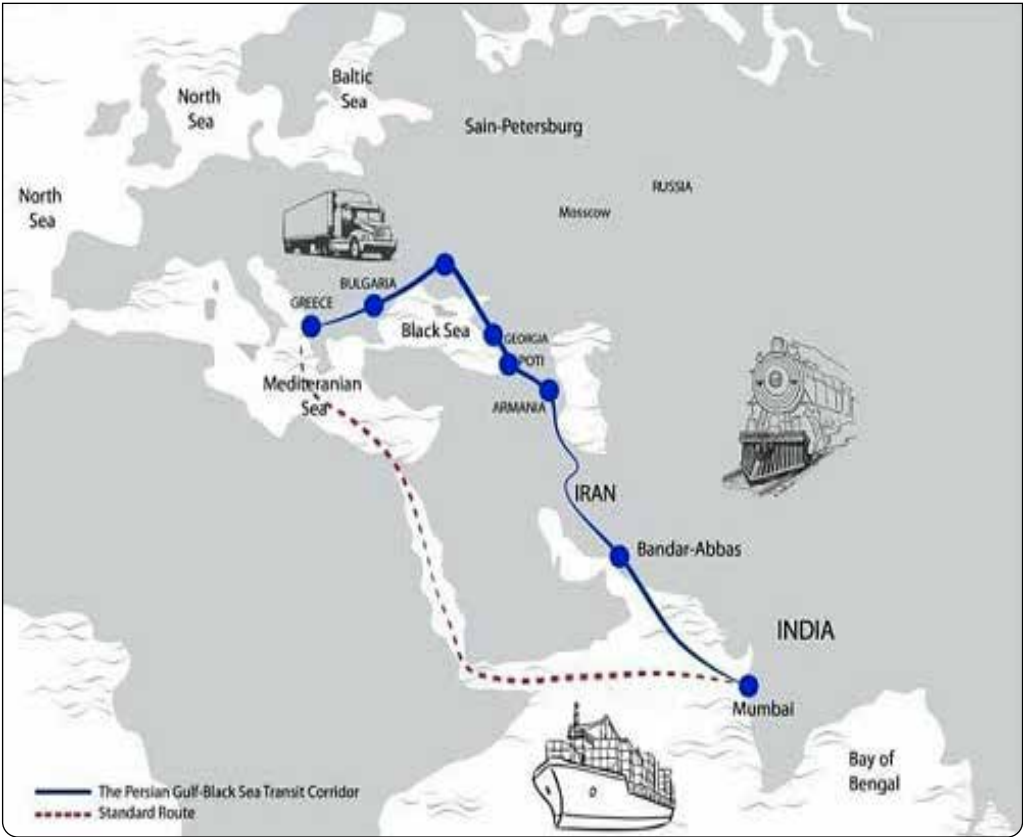
در نزدیکی کرانه های کویت جزایر فراوانی وجود دارد که وسیع ترین آن بویان است که در شمال کویت و جاور منطقه فاو (FAO) واقع است. طول آن ۲۴ و عرض آن در حدود ۱۲ میل و غیر مسکونی می باشد. بین جزیره بویان و خاک عراق یک باریکه دریایی بنام خور عبدالله وجود دارد که قابل کشتیرانی است. طول سواحل کویت در خلیج فارس ۶۰ کیلومتر است که البته وقتی سواحل جزایر متعلق به کویت را نیز بدان اضافه نماییم طول این سواحل به ۴۹۹ کیلومتر (۳۱۰ میل) می رسند. حدود آب های ساحلی مورد ادعای کویت ۲۲ کیلومتر (۱۲ میل دریایی) می باشد. این کشور فاقد راه آهن بوده و دارای ۴۴۵۰ کیلومتر راه شوسه می باشد. سه بندر بزرگ و ۶ بندر کوچکتر نیز ارتباط این کشور را از راه دریا به خارج تأمین می کند. از گذشته تاریخی کویت اطلاعی در دست نیست، فقط می دانیم که پس از تأسیس شاهنشاهی ایران، کویت مدت های مدید جزء قلمرو آن بود. در سال دوازدهم هجری (۶۳۳) در این ناحیه جنگی میان نیروهای خالد ابن ولید (سردار اسلام) و قوای ساسانی روی داد و ایرانیان مغلوب شدند. بدین ترتیب کویت به قلمرو حکومت اسلامی ضمیمه گشت. کویت در قرن سال های بعد دارای وضعی مغشوش بود. در قرن شانزدهم میلادی پرتغالی ها تأسیساتی در سواحل آن دایر کردند.

شهر کویت در اوایل قرن هجدهم میلادی پایه گذاری شد و به سرعت توسعه یافت. حکومت در کویت در اختیار سلسله آل صباح قرار دارد که در سال ۱۱۳۵ (۱۷۵۶) به سیله شیخ صباح عبدالرحیم تأسیس شد. این شیخ نشین نسبتاً مستقل، در قرن نوزدهم مورد تهدید عثمانی واقع شد و در سال ۱۲۷۸ (۱۸۹۹) با انگلستان پیمانی منعقد ساخت که به آن کشور حق انحصاری در کویت می داد.

بدون شرح

عکس: اصغر بشارتی

برق داخلی را تأمین می کنند. افزون بر این، هزاران کارگر مهاجر ارمنی در روسیه ساکن هستند و روسیه ۷۰ درصد از انتقال پول از خارج از کشور به ارمنستان را به خود اختصاص می دهد که در سال گذشته به رکورد ۳۰۵ میلیارد دلار رسید. بنابراین، به سختی می توان ارتباط روسیه در این معامله را انکار کرد، به خصوص که سرگئی لاوروف، وزیر امور خارجه روسیه برای حل اختلافات بین ارمنستان و آذربایجان همواره تلاش کرده است. کریدور جدید هند-ایران-ارمنستان، در واقع مسیر تجاری جدید برای روسیه است. روسیه در حال ایجاد پیوندهای تجاری جدید با اتحادیه اروپا از طرق مختلف است. اتحادیه اروپا احتمالاً از روسیه منتفر باشد، اما نمی تواند مزایای این مسیر تجاری جدید ایران و ارمنستان را انکار کند. با حضور هند، ایران و ارمنستان در این مسیر تجاری، روسیه می تواند با تشکیل یک تیم رویایی، تجارت با اروپا را در پیش بگیرد. پیگیری فعالانه روسیه برای پیوندهای اقتصادی با ایران را نباید فراموش کرد که در ایسن مرحله عملی جدایی ناپذیر هستند. همچنین، ارتباط قوی ارمنستان با ایران، همه دست در دست هم داده تا باعث ایجاد باشگاه تجاری شود. بنابراین، انکار این موضوع بسیار دشوار است که مسکو از این مسیر تجاری جدید ایران و ارمنستان به نفع خود استفاده نخواهند کرد.

مدیر کل دفتر بهبود کیفیت، فرآوری و توسعه بازار آبریان

افزایش ۳۲ درصدی صادرات آبریان و

فرآورده های شیلاتی در ۶ ماهه نخست امسال

مدیر کل دفتر بهبود کیفیت، فرآوری و توسعه بازار آبریان گفت: طی ۶ ماهه نخست امسال ۹۸ هزار و ۸۴۶ تن انواع آبریان صادر شده که از لحاظ وزنی نسبت به مدت مشابه سال قبل ۳۲ درصد رشد داشته است. به گزارش اقتصادسراسر آمد، عباس مختاری به تشریح آمار صادرات و واردات آبریان طی ۶ ماهه نخست امسال پرداخت و گفت: طی ۶ ماهه ابتدایی سال جاری ۹۸ هزار و ۸۴۶ تن انواع آبریان صادر شده که ارزشی معادل ۱۷۰ میلیون و ۷۰۵ هزار و ۸۴۷ دلار داشته که از لحاظ وزنی ۳۲ و ارزشی ۲۷ درصد رشد داشته است. وی ادامه داد: در مدت مشابه سال گذشته نیز ۷۴ هزار و ۶۱۹ تن انواع آبریان صادر شد که ارزشی معادل ۱۳۴ میلیون و ۵۱۳ دلار داشته است. مدیر کل دفتر بهبود کیفیت، فرآوری و توسعه بازار آبریان میزان صادرات ماهیان زینتی در این مدت را معادل ۲۰۳ تن برشمرد و افزود: میزان صادرات ماهیان زینتی در سال جاری و در مقایسه با مدت مشابه گذشته با ۵۰ درصد افزایش وزنی رویرو بوده و از ۱۳۵ تن به ۲۰۳ تن رسیده است. مختاری تصریح کرد: در ۶ ماهه سال ۱۴۰۱ معادل ۱۶۱۷ تن خانواده ماهیان تون به ارزش یک میلیون و ۲۶۴ هزار و ۲۱۶ دلار صادر شد که ۱۵۳ درصد تغییرات وزنی در ۶ ماهه ابتدایی سال جاری معادل ۴۰۹۵ تن و ارزشی معادل ۳ میلیون و ۹۵۰ هزار و ۳۸۹ دلار داشته است.

قاب دوربین

مدیر کل شیلات هرمزگان

دستور ویژه قضایی برای بر خور د

جدی باصید غیر مجاز شب چراغی

مدیر کل شیلات هرمزگان به همراه جمعی از مسئولین و جمعی از نمایندگان جامعه صیادی با دادستان عمومی و انقلاب مرکز هرمزگان دیدار کرد.

به گزارش اقتصادسراسر آمد، مسعود بارانی با اشاره به ظرفیت های خوب استان در حوزه های شیلاتی و تولید بیش از یک چهارم تولیدات شیلاتی کشور در استان هرمزگان گزارشی از وضعیت فعالیت های شیلاتی و ظرفیت های حوزه شیلات ارائه کرد.

بارانی مدیر کل شیلات هرمزگان بر برخورداری از بالغ بر ۳۲۰ هزار تن صید سالانه، بیش از ۱۹ بندر صیادی، ۳۵ هزار نفر صیاد، حدود ۵۰ هزار هکتار اراضی مستعد پرورش میگو، ۱۱۳ هزار تن ظرفیت تولید ماهیان دریایی در قفس، بیش از ۹۰ واحد صنعتی شیلاتی و ... را بخشی از ظرفیت های شیلاتی استان خواند.

بارانی مدیر کل شیلات هرمزگان با اشاره به حمایت های خوب استانداری و سازمان شیلات ایران از فعالیت های شیلاتی استان گفت: خوشبختانه دادستانی هرمزگان همواره حمایت های خوب از شیلات کرده است که با توجه به برنامه های موجود امید است شاهد افزایش این حمایت ها به ویژه در برخورد با متخلفین حوزه صید باشیم.

مدیر کل شیلات هرمزگان ضمن مخرب دانستن صید شب چراغی که وضعیت ذخایر آبریان استان را به شدت تحت فشار قرار می دهد از دادستانی استان خواست تا بیش از پیش در راستای برخورد با صید غیر مجاز از شیلات هرمزگان حمایت کند.

در ادامه دادستان مرکز هرمزگان با اشاره به اینکه فعالیت های شیلاتی در صدر فعالیت های اقتصادی استان هرمزگان قرار دارد و باید نگاه ویژه ای به فعالیت های شیلاتی در استان هرمزگان باشد، گفت: بدون شک از هیچ حمایتی در راستای برخورد با صید غیر مجاز دریغ نخواهیم کرد.

عارف اکبری، ذخایر ارزشمند آبریان را میراثی برای نسل آینده خواند و برخورد شدید و قاطع با همه مسببین صید غیر مجاز به ویژه صید شب چراغی را در دستور کار قرار داد.

بررسی «اقتصادسراسر آمد» از مزایای کریدور خلیج فارس- دریای

سیاه برای ایروان و مسکو

ارمنستان به دنبال راه اندازی کریدور پر سرعت چندوجهی در بندر چابهار

گروه ترانزیت - توحید وروستان - روسیه با وجود داشتن اختلافات اساسی با اتحادیه اروپا، همواره تمایل به این بازار بوده است. از همین روی، مسکو از تلاش برای ایجاد مسیرهای تجاری جدید با اروپا جلوگیری نکرده است و اکنون یک مسیر تجاری جدید از طریق هند، ایران و ارمنستان ایجاد شد که می تواند به اروپا متصل شود. بر اساس گزارش های اخیر، ارمنستان که رابطه نزدیکی با روسیه داشته، در حال توسعه یک کریدور جدید حمل و نقل اروپا-هند-ایران قرار است اروپا را از طریق اقیانوس هند به هند و نقلی است که کشورهای شرق آسیا، هند و ایران را از طریق گرجستان و دریای سیاه به اروپا به مانند کریدور حمل و نقل بین المللی شمال-جنوب متصل می کند. مسیر جدید تجاری ایران و ارمنستان قرار است اروپا را از طریق اقیانوس هند به هند و کشورهای شرق آسیا متصل کند. براساس آخرین داده ها، سرپرستی این کارگروه بر عهده وزیر اقتصاد ارمنستان خواهد بود که باید هر سه ماه یکبار گزارش آن را به نخست وزیر ارائه دهد. این گروه باید با ادارات مربوطه هند، گرجستان و ایران ارتباط برقرار کرده و در مورد مسائل فنی و سایر موارد گفتگو کند. اولین ریزینی های سیاسی در قالب سه جانبه بین وزارتخانه های خارجه ارمنستان، ایران و هند در ۲۰ آوریل در ایروان برگزار شد. موضوعات مورد بحث شامل کانال های جدید اقتصادی، منطقه ای و ارتباطی و همچنین چشم انداز تعمیق همکاری های سه جانبه در زمینه های مختلف بود.

بهره برداری ایروان از چابهار

ارمنستان یک کارگروه بین بخشی را برای رسیدگی به مسائل مربوط به راه اندازی یک کریدور بین المللی پر سرعت چندوجهی و فعالیت اپراتور در بندر چابهار تشکیل داده است. ایران در نظر دارد بنادر خود مانند بندر چابهار و بندر عباس در جنوب کشور را به بنادر واقع در دریای سیاه و خزر متصل کند. شبکه راه آهن اتصال خلیج فارس به

معاون فنی و مهندسی اداره کل بنادر و دریانوردی بوشهر

اختصاص ۷۰۰ میلیارد ریال برای توسعه

زیرساخت مسافربری دریایی بوشهر

معاون فنی و مهندسی اداره کل بنادر و دریانوردی استان بوشهر پیشرفت بخش خشکی پایانه بین المللی مسافربری دریایی بوشهر را ۶۰ درصد اعلام کرد و گفت: برای این طرح بیش از

۷۰۰ میلیارد ریال اعتبار تخصیص یافته است. به گزارش اقتصادسراسر آمد، محمد صادقی در بررسی پروژه پایانه بین المللی مسافربری دریایی بوشهر با بیان اینکه بخش خشکی این پایانه بیش از ۶۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد اظهار داشت: در صورت همکاری دستگاه های مرتبط با پروژه، بخش خشکی پایانه در دهه فجر امسال آماده بهره برداری می شود.

وی بیان کرد: در این راستا انتظار است برای اتصال پایانه به شبکه فاضلاب شهری و همچنین شرکت توزیع نیروی برق در اجرا دیماند، ساخت و استقرار پست برق و سوچ برد در پایانه مسافربری همکاری لازم را داشته باشند. معاون فنی و مهندسی اداره کل بنادر و دریانوردی استان بوشهر ادامه داد: سرمایه کاری، رنگ آمیزی و تخصیص محوطه مورد نیاز به منظور احداث فونداسیون و استقرار دو دستگاه پکیج سرمایشی و گرمایشی از سوی شرکت کشتیرانی از دیگر نیازهای تکمیل پایانه مسافربری دریایی در بوشهر است.

محمد صادقی مساحت سالن پایانه مسافربری دریایی بوشهر را یک هزار و ۵۰۰ متر مربع دانست و اضافه کرد: اعتبارات بخش خشکی پایانه بین المللی مسافربری دریایی بوشهر بیش از ۷۰۰ میلیارد ریال است. وی با بیان اینکه بخش دریایی پایانه بین المللی مسافربری دریایی بوشهر در سال گذشته با حضور وزیر راه و شهرسازی به بهره برداری رسید گفت: پس از اختیار گرفتن سالن مربوط به یکی از شرکت های کشتیرانی، بهسازی آن انجام شده تا مسافران مسیر بوشهر - خارک از تأسیسات احداثی استفاده بهینه داشته باشند.

صادقی ادامه داد: تکمیل پروژه تعمیرات اساسی و زمان افتتاح پایانه بین المللی مسافربری دریایی بوشهر ۱۲ خرداد سال آینده تعیین شده، اما با توجه به اهمیت پروژه در تسهیل حمل و نقل مسافری و همچنین رونق گردشگری مقرر شد اجرای آن در مدت زمان کمتری انجام شود.